

Na svega 60 kilometara severno od srpske granice nići će dva nova nuklearna reaktora. Evropska unija odobrila je mađarskoj nuklearnoj elektrani “Pakš” gradnju još dva reaktora, pored postojeća četiri, koja obezbeđuju više od polovine električne energije ovoj zemlji. Zbog blizine postrojenja Srbiji, to je isto kao da se reaktori grade u našoj zemlji. U slučaju eventualne havarije, za nekoliko sati nuklearni oblak nadvio bi se nad Srbijom.

Iako u okruženju od 500 kilometara imamo 18 reaktora, Srbija ipak i dalje ne razmišlja o sopstvenoj proizvodnji nuklearne energije iz atomskih centrala. Posle katastrofe u Černobilju, SRFJ je donela moratorijum, tj. zabranu gradnje nuklearki na 25 godina. Tehnički, taj rok je istekao 2015, ali zakon nije formalno stavljen van snage. Hrvatska i Slovenija davno su odustale od moratorijuma.

Prema mišljenju stručnjaka, naša zemlja je daleko od gradnje nuklearne elektrane, ali zbog sve većeg manjka prirodnih izvora energije, treba i o njoj da razmišlja.

- To je budućnost energetike i jedina šansa koja nam ostaje da obezbedimo energente za 50 ili čak 200 godina - kaže, za “Novosti”, dr Ilija Plećaš, nuklearni fizičar i predsednik nadzornog odbora JP “Nuklearni objekti Srbije”. - Već smo okruženi velikim brojem reaktora i trebalo bi da država bar počne da razmišlja o sopstvenom.

Naš sagovornik dodaje da Srbija, sve i da želi sutra da uđe u ovaj posao, nema ni stručnjake, ni novac za to. Potrebna bi bila najmanje decenija da se od ideje stigne do gotovog postrojenja.

- Još od 1989. u Srbiji se ne školuju stručnjaci za nuklearne tehnologije - objašnjava dr Plećaš.

- Ima nas desetak u celoj zemlji koji znamo nešto o tome. Kada bi trebalo da radimo nešto na ovom polju, morali bismo obavezno da šaljemo naše mlade fizičare na usavršavanje u Francusku, Belgiju, Rusiju...

Problem je, dodaje, i novac, jer jedan reaktor sličan onome u Krškom košta pet-šest milijardi dolara.

Deo javnosti protivi se ovakvoj ideji. Lider Zelenih Srbije Ivan Karić uveren je da naša zemlja treba da se okrene obnovljivim izvorima energije, a ne nuklearnim.

- Svakog meseca negde u svetu dogodi se kvar na nekom nuklearnom postrojenju. Izgradnja svake nove elektrane dovodi u pitanje kvalitet životne sredine, ali i bezbednost građana - smatra Ivan Karić. - U svetu nuklearna energija nije u ekspanziji, već u regresiji, a pravu ekspanziju doživljava zelena energija.

“Pakš” u Mađarskoj prošle godine zatvorio je nakratko jedan reaktor zbog problema u sistemu upravljanja, a nezgode su zabeležene i 2003. i 2009. godine.

Izvor: Novosti